

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 4.9.2026
COM(2026) 436 final

2023/0156 (COD)

**KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE,**

mis on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõike 6 alusel

ning milles käsitletakse

**nõukogu seisukohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega kehtestatakse
liidu tolliseadustik ja luuakse Euroopa Liidu Tolliamet ning tunnistatakse kehtetuks
määrus (EL) nr 952/2013, vastuvõtmise kohta**

(EMPs kohaldatav tekst)

**KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE,**

mis on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõike 6 alusel

ning milles käsitletakse

**nõukogu seisukohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega kehtestatakse
liidu tolliseadustik ja luuakse Euroopa Liidu Tolliamet ning tunnistatakse kehtetuks
määrus (EL) nr 952/2013, vastuvõtmise kohta**

(EMPs kohaldatav tekst)

1. TAUST

Ettepaneku (dokument COM(2023)258 final – 2023/0156/COD)	17. mai 2023.
Euroopa Parlamendile ja nõukogule edastamise kuupäev:	
Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse kuupäev:	20. september 2023.
Euroopa Parlamendi seisukoha kuupäev, esimene lugemine:	13. märts 2024.
Muudetud ettepaneku edastamise kuupäev:	Ei ole asjakohane.
Nõukogu seisukoha vastuvõtmise kuupäev:	3. september 2026.

2. KOMISJONI ETTEPANEKU EESMÄRK

Tollireformi ettepaneku eesmärk on i) lihtsustada tolliliitu, vähendades halduskoormust ja hõlbustades seaduslikku kaubandust, ning ii) tugevdada tolliliitu, kaitstes paremini ühtset turgu ning ELi finants- ja muid huve.

Nende eesmärkide saavutamiseks luuakse tollireformi käigus uue liidu tolliseadustikuga **ELi Tolliamet (EUCA)**. See detsentraliseeritud ELi asutus loob **ELi tolliandmekeskuse**, mis asendab praegused 111 tolli IT-süsteemi. Samal ajal on tollireformi eesmärk **lihtsustada tolliprotseduure**, nähes ette andmete taaskasutamise ja uue usaldusväärsete kauplejate kategooria (usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev kaupleja) ning **konkreetse erikorra e-kaubanduse tehingute jaoks**.

3. MÄRKUSED NÕUKOGU SEISUKOHA KOHTA

Esimesel lugemisel vastu võetud nõukogu seisukoht kajastab täielikult Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel 26. märtsil 2026 saavutatud poliitilist kokkulepet. Komisjon toetab seda kokkulepet. Selle kokkuleppe põhipunktid on järgmised.

- E-kaubandus:** Mõiste „kaugmüügiks mõeldud kauba importija“ võeti kasutusele selleks, et anda kaugmüügi korral tarnijale (müüja) või vahendajale (platvorm) võimalus otsustada, kes tegutseb importijana. Kõik importijad, sealhulgas

kaugmüügiks mõeldud kauba importijad, on kohustatud esitama tollile kogu neile teadaoleva teabe kaupade kahtlase liikumise või loata käitlemise kohta. E-kaubandust käsitlevatesse õigusaktidesse lisati uued võimalused, täpsemalt i) võimalus, et kaugmüügiks mõeldud kauba importijast saab usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev kaupleja, ning ii) võimalus, et ta peab kaugmüügi jaoks spetsiaalset tolliladu.

2. Kehtestatakse **liidu käitlustasu**, mis on ligilähedane kaugmüügi teel müüdud kaupade vabasse ringlusse lubamiseks osutatud teenuste maksumusele ja mille suuruse kehtestab komisjon delegeeritud õigusaktiga.
3. Erinevalt komisjoni ettepanekust, milles nähti ette **mõiste „volitatud ettevõtja“ asendamine uue mõistega „usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev kaupleja“**, säilitatakse mõlemad mõisted, kuid usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva kaupleja süsteemiga kaasneb rohkem eeliseid. Komisjoni soovil võivad ettevõtjal olla üheaegselt mõlemad staatused. EUCA-l on ka õigus kontrollida usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate kauplejate vastavust ettenähtud kriteeriumidele ning soovitada staatuse peatamist või tühistamist mittevastavuse korral. Kui seda soovitust ei järgita, võib komisjon võtta vastu rakendusotsuse.
4. Nõukogu muutis **tolliesindajate** kohustusi järgmiselt: need, kes esindavad ELis asutatud ettevõtjaid, vastutavad ühiselt oma klientidega, samas kui need, kes esindavad ühenduseväliseid ettevõtjaid, võtavad oma klientidelt üle importija/eksportija rolli (mis oli komisjoni ettepanek kõigi tolliesindajate kohta).
5. Kolm institutsiooni nõustused, et **digitaalne suveräänsus** on oluline, et tagada andmekeskuses olevate andmete kaitse kolmandate riikide loata juurdepääsu eest ning et selleks tuleb andmekeskuse käitamise taristu ja teenuste suhtes kohaldada eritingimusi, nt vältida kolmandate riikide mõju. Hankija võib nõuda sellise sõltumatususe kohta tõendeid ja võtta parandusmeetmeid, kui olukord ei ole rahuldav.
6. **ELi tolliandmekeskuse andmetele juurdepääsu õigustega** seoses leppisid kaasseadusandjad kokku, et komisjonile, EUCA-le ja OLAFile antakse vahetu juurdepääs (st ilma rakendusaktis tingimusi sätestamata), nagu on ette nähtud komisjoni ettepanekus, samal ajal kui riiklike tolliasutuste juurdepääsu tingimusi reguleeritakse rakendusaktiga. Euroopa Prokuratuurile, Europolile ja Frontexile antakse platvormile juurdepääs EUCA-le esitatud taotluse korral teatavatel tingimustel kooskõlas nende vastavate volitustega.
7. Komisjon toetab nõukogu muudatusi, mille eesmärk on tagada **andmekeskuse talitluspidavus**, ning muudatusi, millega lubatakse teha rakendusaktidega erandeid liikmesriikidele, kes ei kasuta ettenähtud IT-süsteeme.
8. **Riskijuhtimise** osas leppisid kolm institutsiooni kokku, et EUCA viib läbi perioodilise ohuhindamise, et valmistada ette soovitud komisjonile ja nõukogule, kes seejärel teevad kindlaks valdkonnad, mida tuleb esmajärjekorras käsitleda. Lisatakse uus säte, mis võimaldab tolliasutustel kohaldada tollikontrolli tulemust sarnase riskiga kauba suhtes, tuginedes eeldusele, et kaup ei vasta nõuetele.
9. **Tolliprotseduuride** osas on nõukogu muudatused peamiselt tehnilist laadi. Ettevõtjad teatavad kauba kättesaadavusest, et fikseerida hetk, mil nende arvates on tolliasutustele esitatavad andmed täielikud, ja kinnitada oma kavatsust suunata kaup asjakohasele tolliprotseduurile. Eriprotseduuride loa tagasiulatava muutmise võimalust on laiendatud.

10. **Tolliväärtuse** määramise kohta lisatakse uued sätted, et reguleerida eksporditollimaksude ja kaugmüügi tolliväärtust, sealhulgas tolli võimalust kasutada viimasel juhul tolliväärtuse määramise teisest meetodist suhtes paindlikumat lähenemisviisi.
11. **Tollivõla** puhul koheldakse kaugmüügiga tegelevat importijat nagu mis tahes muud importijat ja ta võib tollivõla tasumise edasi lükata üksnes juhul, kui ta esitab tagatise või kui tal on usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva kaupleja või volitatud ettevõtja staatus, kuid mitte vaikimisi, nagu komisjon algselt välja pakkus. Lisatakse säte, mis võimaldab kustutada eriprotseduuri loa koguste või väärtuse ületamise tõttu tekkinud tollivõla, kui ettevõtja seda viie aasta jooksul taotleb ja ta ei ole teinud pettusekatset.
12. **EUCA juhtimisega** seoses lisatakse komisjoni ettepanekus loetletud ülesannetele uued ülesanded (nt andmeaudit, usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate kauplejate lubade läbivaatamine, nõuandekogu jne) ning komisjoni vetoõigus jäetakse välja, samal ajal kui haldusnõukogu, juhatuse ja tegevdirektori osas on tehtud mõningaid kohandusi, sealhulgas sisse viidud säte, mille kohaselt komisjon on haldusnõukogu eesistuja ja ase-eesistuja.
13. **Tollikoostöö** valdkonnas on lisatud võimalus võtta ELi tolliandmekeskusest andmeid ja jagada neid teatavatel tingimustel teatavate riiklike ametiasutustega. Lisatud on uus artikkel, millega antakse liikmesriikidele õigus säilitada või sõlmida kolmanda riigiga kahepoolseid lepinguid tollialaste õigusaktide rakendamiseks, sealhulgas lepingud naabruses asuvate kolmandate riikidega ühiste piiripunktide kohta või andmevahetust käsitlevad lepingud. Kõigist uutest või juba kehtivatest lepingutest tuleb komisjonile teatada, et komisjon saaks hinnata nende vastavust liidu õigusele.
14. Mis puudutab **karistusi**, siis läbivaadatud raamistikuga kehtestatakse ühine mittetäielik halduskaristuste loetelu, millega kaotatakse miinimum- ja maksimumtrahvid ning määratletakse uus kaugmüügiga seotud nõuete süstemaatiline rikkumine ja kehtestatakse vastav karistus. Liikmesriigid peavad need sätted siseriiklikku õigusesse üle võtma. Kõik karistuste määramise otsused tuleb registreerida tolliandmekeskuses. Komisjon võib kuue aasta jooksul teha ettepaneku karistuste edasiseks ühtlustamiseks.
15. Mis puudutab **tähtaegu**, siis kooskõlas esialgse ettepanekuga käivitatakse ELi e-kaubanduse tolliandmekeskus 2028. aasta juulis, samas kui platvormi vabatahtlik kasutamine teistele kauplejatele on nihkunud 2032. aastalt 2031. aastale ja kohustuslik kasutamine 2037. aastalt 2034. aastale kooskõlas järgmise mitmeaastase finantsraamistikuga. Enamikku sätteid hakatakse kohaldama 12 kuud pärast määruse avaldamist.
25. märtsil toimunud institutsioonidevahelisel kohtumisel valisid kaasseadusandjad tulevase tolliasutuse **asukohaks** Lille'i (Prantsusmaa).

4. JÄRELDUS

Komisjon toetab institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemusi ja võib seega nõukogus esimesel lugemisel võetud seisukohaga nõustuda.

5. KOMISJONI AVALDUS

COREPERis 13. märtsil 2026 tehtud komisjoni avaldus menetlustasu käsitlemise kohta eelarves (märgukiri [SI\(2026\) 72/2 – GRI, 20.3.2026](#)):

Kui liidu käitlustasu on liidu tolliseadustikuga kehtestatud, kujutab see endast traditsioonilist omavahendit nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsuse (EL, Euratom) 2020/2053 (mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi)¹ artikli 2 lõike 1 punkti a tähenduses, sest selle summa kehtestavad liidu institutsioonid kolmandate riikidega kauplemise suhtes.

Seega jätavad liikmesriigid praeguse omavahendeid käsitleva otsuse alusel endale 25 % traditsioonilistest omavahenditest ja ülejäänu moodustavad ELi eelarvetulud.

Uut omavahendite otsust käsitleva komisjoni ettepaneku² artikli 13 lõikega 9 kehtestatakse siiski üleminekumeede, mille kohaselt tehakse menetlustasu liidu eelarve jaoks kättesaadavaks alles käesoleva mitmeaastase finantsraamistiku lõpus³. Kui selles sättes kokku lepitakse, tähendaks see, et liikmesriigid on kuni 2027. aasta lõpuni menetlustasust saadava tulu saajad.

Sellise kokkuleppe rakendamise üksikasjad sätestatakse kättesaadavaks tegemise määruse ettepanekus.

Kuni liikmesriigid jõuavad selle sätte suhtes kokkuleppele ja see jõustub, kohaldatakse praegu kehtiva omavahendite otsuse sätteid. Seetõttu on selgelt liikmesriikide huvides leppida võimalikult kiiresti kokku uues omavahendeid käsitlevas otsuses.

¹ Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsus (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom (ELT L 424, 15.12.2020, lk 1–10).

² Ettepanek: nõukogu otsus, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus (EL, Euratom) 2020/2053 (COM(2025) 574 final).

³ Artikli 13 lõige 9: Erandina otsuse (EL, Euratom) 2020/2053 artikli 9 lõikest 3 ja artikli 10 punkti b kohaselt vastu võetud normidest ei tehta ajavahemikul [1. novembrist 2026] kuni 31. detsembrini 2027 kättesaadavaks traditsioonilisi omavahendeid, mis on seotud kaugmüügi teel müüdavate kaupade vabasse ringlusse lubamisega, ning nende summade suhtes ei kohaldata kontrolli, järelevalvet ja aruandlust käsitlevaid norme.